Τί ὑποστηρίζουν οἱ σύγχρονοι βιολόγοι

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Ὁ ἄνθρωπος γεννιέται ἢ γίνεται ἐπιθετικός;

ΕΝΣΤΙΚΤΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, (Ἰδ. Ὑπηρ.). Εἶναι αὐτὸ ποὺ προκαλεῖ ἀνθρώπινη βία; Το βιολογικό ἔνστικτο ποὺ ἐπενεργεῖ πάνω στὸ ὁλόκληρο ὀργανισμό ἢ τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον; Καὶ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο, ἀποφαίνονται οἱ ἀρκετοὶ μελετητές, ποὺ ἐπιμένουν ὅτι τὸ χῶρο τοῦ ἐγκλήματος γενικὰ τῆς βίας, περιλαμβανόμενου καὶ τοῦ πολέμου ἐξαιρέσεις περιπτώσεις.

Χωρὶς ἀφέλεια νὰ λέμε ὅτι τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον εἶναι ἐκεῖνο ποὺ προκαλεῖ τὴ βία, γράφει ὁ καθηγητὴς Πῆτερ Ντάβιτς, τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς κύριους παράγοντες ποὺ προκαλοῦν τὴν τάση τοῦ ἀνθρώπου γιὰ βία ἢ ἀκόμα καὶ τὴν ἀνάγκη νὰ προσφύγη στὴ βία. Ὑπάρχουν καὶ ἕνας ἄλλος παράγοντας ὄχι ἁπλῶς βασικός, ἀλλὰ βασικὸς ἀνάμεσα στοὺς παράγοντες τῆς βίας. Πρόκειται γιὰ τὸ ἔνστικτο τῆς δυναμικῆς βολῆς ποὺ ἐνυπάρχει σὲ ὅλα τὰ ὀργανισμό. Μιὰ μικρὴ ὁμάδα τῶν Ζώων ποὺ δὲν ἀποτελοῦν κοινωνικὰ προσανατολισμένα εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ ἀποδείξη ὅτι ἡ βία εἶναι βιολογικὸς νόμος, ποὺ ἀπλούσταστα ἐκδηλώνεται καὶ τρέφεται ἀπὸ τὸ ἐνστικτοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος.

Ὑπάρχουν πολλοί, συνεχίζει ὁ καθηγητὴς, ποὺ προσπαθοῦν τὴν εὔκολη συνταγή: ἀποφεύγουν τὴν ἀπλότητα, νὰ ἀποφεύγουν ἀντίδοτο κατὰ τῆς ἐπιστροφῆς στὴ φύσι καὶ τὴν ἀνάγκη τους μὲ πλήρη ἀπάρνηση τῶν τεχνητῶν ἀγαθῶν καὶ ἐπιδιώξεων ποὺ κάνουν τὸν ἄνθρωπο ἐπιθετικὸ καὶ ἀνελεύθερο». Καὶ ὅμως, δὲν εἶναι ἡ ζωὴ τῶν Ζώων μέσα στοὺς νόμους τῆς φύσεως, ἀλλὰ σὲ ὁρισμένες περιπτώσεις, ἂν ὄχι τὶς ἀρκετὲς ἡ ζωή τους δεσπόζεται ἀπὸ τὴ βία. Καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταφύγη κανεὶς στὴ βία, γιὰ νὰ κάνη αὐτὴ τὴ σύνδεση τῆς ἀλληλοεξοντώσεως ἀκόμα καὶ ἀνάμεσα στὰ ἄτομα τοῦ ἴδιου εἴδους ἡ βία δὲν λείπει, ἀλλὰ ἐπίσης δὲν λείπει ἡ τυφλὴ πλεονεξία.

Ἡ ἄποψη αὐτὴ συμφωνεῖ μὲ τὴν ἄποψη ὅτι περισσότεροι μελετηταὶ τοῦ ἀνθρώπινου τῆς βίας. Παίρνουν ὡς βασικὸ γεγονὸς τὴν ὕπαρξη τοῦ ἐνστίκτου τῆς δυναμικῆς βολῆς, τῆς παραβιάσεως τῆς θελήσεως τοῦ ἄλλου, ἀναφοῦν σὲ συνέχεια στὴν ἀνάπτυξη τῶν παραγόντων ἐπιδρᾶ πολλαπλασιάζουν τὴν ἐπίδρασι αὐτοῦ τοῦ ἀρχικοῦ παράγοντα. Τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον εἶναι ὁ κύριος ἀπὸ τοὺς ὑπόλοιπους παράγοντες. Καὶ τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον ἀναφέρουμε μόνο τὸ σύνολο τῶν σχέσεων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἀλλὰ καὶ τὶς συνθῆκες δημιουργοῦν τὴ πολιτικοοικονομικὰ καθεστῶτα, τῆς ἀδικίας, ποὺ προκαλοῦν τὴ βία.

Ἀπὸ αὐτὸν τὸν γνώμονα διαμορφώνεται μιὰ νέα ἐπιστήμη, ἡ ὁποία ὀνομάζεται τὸ φαινόμενο τῆς βίας ποὺ ὀνομάζεται κοινωνιολογία. Τὴν θεμελίωσε κυρίως ὁ Βρεταννὸς ἐπιστήμων Ἀρνοῦνικα νὰ διεκδικήση γιὰ τὸ ἔργο του, τὴν τιμὴ μιᾶς νέας ἐπιστήμης.

Ἀκριβῶς ἀπλῶς, γράφει ὁ δόκτωρ Ἔντουαρντ Οὐίλσον, ἱδρυτὴς τῆς ἐπιστήμης τῆς κοινωνιοβιολογίας, ὅλες τὶς ἐπιστῆμες θεωρίες, σχετικὰ μὲ τὴ ἐξέλιξη τῆς βίας καὶ παρουσιάζουν ἕνα σύνολο».

Ἡ ἐργασία του, μεταδίδεται ἀπὸ τὸ Λονδίνο στοὺς ἀναγνώστες τῆς Νέας Ὑόρκης», ἡ ἀπάντησι:

ΤΑΤΗ ΑΝΤΙΔΙΚΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Ὁ Ἔντουαρντ Οὐίλσων, ἀναλύει τὴν συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ πιστεύει ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ τεθῆ ὑπὸ ἔλεγχο. Ἂν αὐτὸ γίνη, τότε θὰ εἶναι δυνατὸ νὰ τεθῆ ὑπὸ ἔλεγχο καὶ ἡ βία καὶ ἡ πολιτικὴ ἡ κοινωνικὴ δραστηριότητα τῶν μαχητικῶν στοιχείων καὶ, ἀκόμη, νὰ ἐξαλειφθοῦν οἱ κακοποιοὶ ἀπὸ τὴν κοινωνία μας.

«Πολλοὶ Ἀμερικανοὶ ἐπιστήμονες δήλωσαν ὅτι οἱ θεωρίες αὐτὲς εἶναι ἀντεπιστημονικὲς καὶ ὅτι στὸ παρελθὸν εἶχαν ὑποστηριχθῆ ἀπὸ ἀνεύθυνους παράγοντες μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γίνουν κατόπιν νόμοι στειρώσεως γιὰ τοὺς κακοποιούς, ὥστε νὰ μὴν φέρνουν παιδιὰ στὸν κόσμο γιὰ τὶ καὶ αὐτὲ θὰ γίνονταν κακοποιοί! Εἶπαν μάλιστα οἱ ἐπιστήμονες αὐτοί, ὅτι, ἂν γίνοῦν ἀποδεκτές οἱ θεωρίες τοῦ δόκτορος Οὐίλσων, θὰ ἦταν σὰν νὰ ἀναβιώναμε τὶς παλαιὲς φυλετικὲς ἀντιλήψεις τῶν Ναζὶ καὶ νὰ στέλναμε στὰ κρεματόρια ἄτομα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ βιολογικὰ αἴτια θὰ ἐξελίσσοντον σὲ κακοποιούς.

»Ὁ καθηγητὴς Οὐίλσων, ποὺ ἔκανε καθαρὰ ἐπιστημονικὸ ἔργο καὶ ἐπιστημονικὲς παρατηρήσεις ἐξεπλάγη ἀπὸ τὴν πολιτικὴ ἀπήχηση ποὺ εἶχε τὸ βιβλίο του καὶ εἶπε ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήση στοὺς ἐπικρίτες του. Ἔγραψε, λοιπόν, ἕνα νέο βιβλίο μὲ τὸν τίτλο «Κοινωνιο—βιολογία, ἡ νέα σύνθεση», ὅπου ἀναφέρει ὅτι στὶς κοινωνίες τῶν ζώων πολλὰ χαρακτηριστικὰ στὴν συμπεριφορὰ τους δὲν καθορίζονται ἀπὸ τὸν τρόπο ζωῆς καὶ τὸ περιβάλλον τους. Ἀλλὰ εἶναι «φαινόμενα ἐκ γεννετῆς». Τονίζει ἀκόμη, ὅτι θὰ πρέπει μὲ τὴν διάδοση καὶ διεύρυνση τῶν ἰδεῶν καὶ ἐρευνῶν γιὰ τὴν βιολογία, νὰ γίνουν παραδεκτὲς μερικὲς ἑρμηνεῖες. Λέει ὅτι σημεῖο αὐτὸ ὅτι ἀνάμεσα στοὺς γορίλλες, ὁ ἀρσενικὸς εἶναι κυρίαρχος καὶ ἐπιθετικὸς, ὄχι γιὰ λόγους «κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς», ἀλλὰ γιὰ λόγους βιολογικοὺς καὶ γι' αὐτὸ ἡ ὅλη στάση του καθορίζεται μὲ τέτοιο τρόπο ὥστε νὰ δείχνη ὅτι κυριαρχεῖ στὴν οἰκογένειά του ἢ στὸν κύκλο του.

»Ὁ δόκτωρ Οὐίλσων, πιστεύει, ὅτι καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἡ ἀνάπτυξη ὡρισμένων ἰδιοτήτων δὲν καθορίζεται ἀπὸ τὸ περιβάλλον, ἀλλὰ ἔχει, βασικὰ βιολογικὰ αἴτια. Μεταξὺ κοινωνικῶν ὁμάδων, αὐτὸς πρὶν διακρίνεται ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ποὺ θεωρεῖται σὰν ἀρχηγός, ἔχει φυσιολογικὰ χαρακτηριστικὰ, τελειότερα, εἶναι πιὸ εὐστροφος, πιὸ ρψοκίνδυνος, πιὸ ἀπρασιστικός. Ὅλες αὐτὲς οἱ ἰδιότητες πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν στὴν «βιολογικὴ σύνθεση» τοῦ ἀνθρώπου.

»Στὴν κοινωνία τῶν ζώων ἐκδηλώνονται ἀνάλογες πρωτοβουλίες, ποὺ συχνὰ φθάνουν καὶ στὴν διαπίστωση ὅτι ὡρισμένα ζῶα, διακρίνονται γιὰ τὸν ἀλτρουϊσμό τους, ἐνῶ μερικοὶ λένε ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλτρουϊσμὸς στὸν κόσμο αὐτὸ τῆς ζωῆς. Τὸ συμπέρασμά του, ὄχι μόνο γιὰ τὴν συμπεριφορὰ τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνθρώπων, συνοψίζεται ὡς ἑξῆς:

»Ἡ ἀνθρώπινη συμπεριφορὰ δὲν εἶναι τόσο θέμα περιβάλλοντος, ἀλλὰ ὀφείλεται σὲ βιολογικὴ αἰτία: Στὰ μόρια καὶ τὰ κύτταρα τοῦ ὀργανισμοῦ μας, πρέπει νὰ ἀναζητήσωμε τὸν τρόπο συμπεριφορᾶς τῶν ἀτόμων. Τὸ κοινωνικὸ πλαίσιο ἐπηρεάζει βέβαια τὴν συμπεριφορά, ἀλλὰ χωρὶς ἀμφιβολία οἱ βασικὲς διαδικασίες γίνονται στὴν γενετική. Στὰ γονίδια καὶ στὰ μόρια πρέπει νὰ ἀναζητήσωμε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου. Ἀργότερα εἶναι πιθανὸ, τὸ περιβάλλον νὰ παίξη κάποιο ρόλο, ἀλλὰ εἶναι ἀνεπαίσθητος.

»Ἔτσι, ὁ δόκτωρ Ἔντουαρντ Οὐίλσων, ἀπαντᾶ σὲ ἕνα ἐρώτημα παλαιό, ποὺ κατὰ καιροὺς εἶχαν θέσει οἱ ἐπιστήμονες, οἱ κοινωνιολόγοι, οἱ βιολόγοι κ.λ.π. Ὁ ἄνθρωπος γενιέται ἢ γίνεται καλὸς ἢ κακός, ἔξυπνος ἢ κουτός, τολμηρός ἢ δειλός; Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς συμπεριφορᾶς του, οἱ ἀρετὲς καὶ τὰ ἐλαττώματά του εἶναι ἐπίκτητα ἢ τὰ φέρνει μέσα του καὶ ἁπλῶς, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, ἐκδηλώνονται;

»Γιὰ τὸν καθηγητὴ Οὐίλσων, δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία πώς, ὅταν πρεχωρήση ἀκόμη περισσότερο ἡ βιολογία, θὰ εἶναι δυνατὸ νὰ δοθῆ ἀπάντηση στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ καὶ νὰ δικαιωθῆ ὁ ἴδιος στὶς θεωρίες του. Ἀλλὰ ἡ πολεμική ἐναντίον του εἶναι ὀξύτατη. Τὸν ἀποκαλοῦν ἐκφραστὴ ναζιστικῶν θεωριῶν, ἐνῷ ὁ δόκτωρ Οὐίλσων ἐπιμένει, πὼς κάθε τι ποὺ ἐπιβιώνει εἶναι καλό. Τὸν κατηγοροῦν γιὰ ὑπερβολικὸ θάρρος τὸ ἐρώτημα: Ἂν εἶναι ἀληθινὲς οἱ θεωρίες του, τότε χωρὶς ἄλλο, δὲν θὰ χρειάζονται τὰ πολιτικὰ ἢ κοινωνικὰ συστήματα, οὔτε οἱ ἀντιλήψεις περὶ ἐξελίξεως καὶ μορφώσεως καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι αὐτοὶ ποὺ γεννήθηκαν, χωρὶς ἡ ζωή νὰ τοὺς ἀλλάζη τὴν βασική τους διάρθρωση καὶ τὴν συμπεριφορά τους;».

ΤΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΡΩΣΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Στὶς κομμουνιστικὲς χῶρες οἱ ἀπόψεις πάνω στὸ φαινομενο τῆς βίας γενικὰ εἶναι χαρακτηριστικές. Πρόκειται βασικὰ γιὰ δύο θεωρίες μιὰ ποὺ προβάλλεται δημοσία καὶ μιὰ δεύτερη που παίρνετε σὰν βάσι γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ φαινομένου στὸ ἐσωτερικὸ τῶν χωρῶν. αὐτῶν.

«Κατὰ τὴν πρώτη ἄποψι, ἀναφέρεται στὸ ἴδιο ρεπορτάζ τῆς ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος, ἡ βία προκαλεῖται ἀπὸ τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον καὶ ἀκόμη πιὸ συγκεκριμένα, ἀπὸ τὸ καπιταλιστικὸ κοινωνικὸ περιβάλλον τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀνισότητας. Ὅλη ἡ μαρξιστικὴ προπαγάνδα πάνω στὸ «θέμα βία» κινεῖται πάνω στὸν ἄξονα αὐτόν. Ἂν ὅμως ἐξετάσουμε τὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ τῶν χωρῶν αὐτῶν θὰ δοῦμε ὅτι στηρίζεται στὴν διπλὴ ἀποψι δηλαδὴ στὴν ἀρχὴ ὅτι ἡ βία βρίσκεται μέσα στὴ φύσι τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως βρίσκεται μέσα στὴ φύσι κάθε ζώντος ὀργανισμοῦ καὶ ὅτι ὀξύνεται ἀπὸ τὶς πολιτικοκοινωνικὲς συνθῆκες. Αὐτὴ τὴν ἔννοια ἔχει καὶ ἡ διατήρησι ποινικῶν νόμων ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀκληροὺς ποὺ ἰσχύουν στὸν κόσμο. Ἂν ἡ βία εἶχε ἐξαλειφθῆ στὶς μαρξιστικὲς κοινωνίες σὰν κοινωνίες κατὰ τεκμήριο δικαιότερες, οἱ ποινικοὶ νόμοι θὰ εἶχαν καταργηθῆ. Καὶ οἱ φυλακὲς θὰ εἶχαν κλείσει. Δυστυχῶς τὰ πράγματα εἶναι πολὺ περισσότερο περίπλοκα, ἀπὸ ὅσο τὰ παρουσιάζει ἡ ἀνάγκη τῆς πολιτικῆς σκοπιμότητος».

Σοβιετικοὶ ἐπιστήμονες πειραματίζονται πάνω στὸ φαινόμενο τῆς βίας μὲ βάσι τὰ συμβαίνοντα στὴ χώρα τους καὶ τὰ πείσματά τους. ὑποβάλλονται τόσο στὰ ἀρμόδια ὄργανα τοῦ κόμματος, ὅσο καὶ στὸν ἀριόδιο κλάδο τῆς Σοβιετικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν. Σὲ πλήρη κείμενα, οἱ ἐκθέσεις δὲν δημοσιεύονται ποτέ; ὅπως δὲν δημοσιεύονται οἱ συζητήσεις λέξι πρὸς λέξι. Μόνο οἱ εἰδικοί, ἐκεῖνοι ποὺ μελετοῦν τὸ φαινόμενο, ἔχουν τὴν ἀποκλειστικότητα τῆς πλήρους ἐνημερώσεως διαφορετικὰ δὲν θὰ ὑπεροῦσε γιὰ σταθῆ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας ἡ ἀέναη προπάνδιαι τῆς ἰδέας ὅτι τὸ κῦμα τῆς βίας εἶναι δυτικὸ καὶ μόνο φαινόμενο καὶ ὅτι ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ στὸ κοινωνικὸ περιβάλλον.

Μελέτες πάνω στὰ ἐγκλήματα βοῦ ἀπὸ κακουργήματος, κυρίως τὰ ἐγκλήματα βίας, γίνονται ἀναντίρρητες καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἔχουν ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον, ἂν ἦταν δυνατὸ νὰ δημοσιευθοῦν στὸ σύνολό τους καὶ ὄχι, σὲ κατ' ἐπιλογὴν ἀποσπάσματα που ἀλλοιώνουν τὰ πορίσματα τους ἢ δίνουν μόνο ἕνα μέρος τῶν πορισμάτων τους.

Μιὰ ξεχωριστὴ ὁμάδα ἐπιστημόνων, ἀπὸ τοὺς πιὸ ἔμπιστους, μελετοῦν τὸ σταλινικὸ φαινόμενο τῆς βίας καὶ αὐτὸ γιὰ τὶς πεποιθήσεις καὶ μελλοντικὲς ἀνάγκες τοῦ κόμματος. Οἱ ἐπιστήμονες αὐτοὶ κλήθηκαν νὰ ἀπαντήσουν στὰ ἀκόλουθα ἐρωτήματα:

1) Ποιὰ ἦταν ἡ πραγματικὴ ἔκτασι τῆς σταλινικῆς βίας, καὶ μάλιστα κατὰ τομέα;

2) Ἦταν ἀναγκαία ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ τακτικὴ τῆς βίας σὰν παράγων μιᾶς μεταβατικῆς ἐποχῆς, ποὺ χαρακτηριζόταν ἀπὸ τὴν δυσκολία τῆς προσαρμογῆς τοῦ πολίτου;

3) Θὰ πήγαινε μπροστὰ ἡ ἐπανάστασι δίχως τὴν σταλινικὴ βία καὶ ποσο μπροστὰ θὰ πήγαινε ἢ θὰ ἀνατρεπόταν ἂν δὲν προσέφευγε στὴ βία;

4) Ποῖοι πρέπει νὰ θεωρηθοῦν σὰν κυρίως ὑπεύθυνοι γι' αὐτὸ τὸ κῦμα τῆς σταλινικῆς βίας, ἡ ἀπρόσωπη πολιτικὴ τοῦ κόμματος, διευθυνομένου κατὰ τρόπο ἀνεξέλεγκτον ἀπὸ τὸν Σταλὶν καὶ τὸν στενὸ κύκλο, τοῦ ἢ οἱ συγκεκριμένοι φορεῖς τῆς βίας;

Εἶναι ευνόητο ὅτι ἕνα ἔργο κατὰ θῶς αὐτὸ προκρούει σὲ τεράστιες δυσχέρειες. ἀλλὰ καὶ σὲ ὑβρίστες ἀναγκαιότητες. Λέγεται ὅμως ὅτι οἱ εἰδικοὶ ἐπιστήμονες ποὺ ἔλαβαν αὐτὴ τὴν ἐντολή, ἔχουν κάθε ἐλευθερία νὰ πλατύνουν καὶ νὰ βαθύνουν τὴ μελέτη τους, προκειμένου νὰ ἀναθεωρηθῆ, γιὰ πιὰν ἀκόμη φορὰ ἡ ἱστορία τῆς σταλινικῆς περιόδου.

ΠΟΛΛΟΙ ΚΑΙ ΑΦΑΝΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Τὰ παιδιὰ τῶν προνομιούχων

Οἱ πολλὲς δυνατότητες ἐπιλογῆς μπορεῖ νὰ τοὺς προκαλέσουν μεγάλη σύγχυση

Οἱ ἀπολαύσεις ὁδηγοῦν συχνὰ στὴ σχολαστικότητα

«ΣΤΑΜΑΤΗΜΑ» ΤΟΥ ΜΥΑΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΗΜΑ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ὁ ψυχίατρος τῶν παιδιῶν Ρόρμπερτ Κόλς, ποὺ ἔχει γράψει πολλὰ βιβλία γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν φτωχῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων, συμπλήρωσε μιὰ μελέτη γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν πλουσίων καὶ μεσαίων τάξεων στὴν ὁποία ἀναφέρεται γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς συνείδησης τῆς τάξης καὶ τῶν χρημάτων, ἕνα εἶδος «στιγμάτημα τοῦ μυαλοῦ», ὅπως τὸ ὀνομάζει καὶ γιὰ τοὺς προβληματισμούς τους, μὲ τὶς ἠθικὲς ἀμφιβολίες τοῦ πλούτου τους.

Γράφει ὅτι παρατήρησε τεράστιες εὐκαιρίες καὶ ὅτι ἐπίσης διαπίστωσε ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ μειονεκτήματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὶς εὐκαιρίες αὐτὲς καὶ τὴν τάξη στὴν ὁποία ἀνήκουν.

Οἱ πολλὲς δυνατότητες ἐκλογῆς, εἶπε, μποροῦν νὰ προκαλέσουν σύγχυση σὲ πολλὰ παιδιά. Οἱ ἀπολαύσεις κάνουν τὰ παιδιὰ νὰ εἶναι σχολαστικά. Τὰ τρεῖδια ἀπὸ πόλη σὲ πόλη καὶ ἀπὸ χώρα σὲ χώρα κάνουν τὰ παιδιὰ νὰ χάνουν τὴν συναισθηση τῆς καταγωγῆς τους, ἕνα γεγονὸς ποὺ εἶναι πολὺ συχνὸ ἀνάμεσα σὲ μετανάστες. Πολλὰ παιδιὰ ποὺ ζοῦν μέσα σὲ τεράστια σπίτια πραγματικὰ φοβοῦνται ἀπὸ μερικὰ δωμάτια. Καθὼς αὐτὰ τὰ παιδιὰ διδάσκονται τρόπους, εἶναι ἐπίσης ἀπομονωμένα καὶ αἰσθάνονται μακρυὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΚΕΠΤΙΚΑ

Πολλὰ παιδιὰ δυσπιστοῦν γιὰ τὶς ἱκανότητές τους καὶ πιστεύουν ὅτι οἱ δάσκαλοί τους μποροῦν νὰ τοὺς δεῖξουν ἰδιαίτερη προτίμηση ἐξαιτίας τῆς θέσης τῶν γονιῶν τους.

Σὲ μιὰ συνέντευξη ποὺ ἔδωσε στὸ σπίτι του, στὸ Κόνκορντ τῆς Μασσαχουσσέτης ὁ Δρ Κόλς εἶπε ὅτι τὸ νέο του ἔργο μὲ τίτλο «Τὰ προνομιοῦχα παιδιὰ τῶν πλουσίων» θὰ μποροῦσε νὰ ἀποτελέση μιὰ ἀπογοήτευση γιὰ «μερικοὺς ποὺ γιὰ κατανοητοὺς λόγους θὰ ἤθελαν ἕνα βιβλίο ποὺ θὰ παρουσίαζε τὴν ζωὴ τῶν ἀνωτέρων τάξεων σὰν μιὰ ἄγονη γῆ.

«Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ τεθῆ ἐναντίον τῶν ἀδικιῶν χωρὶς νὰ μεταχειριστῆ τοὺς ἀνθρώπους τῶν ὑψηλῶν τάξεων σὰν βασιλιάδες Φερούχ», εἶπε. «Θυμηθῆτε ὅτι αὐτοὶ δὲν εἶναι Φαρουκ. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ζοῦν μιὰ σπαρτιάτικη ζωή, ἐργάζονται σκληρά, καὶ εἶναι ἰδεολόγοι γονεῖς ποὺ τὸ ψυχολογικό τους δίλημμα εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἔχουν πολλὰ θέλουν νὰ τὰ κατήσουν, ἀλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ προβληματίζονται, καὶ ἀκόμη μερικὲς φορὲς φοβοῦνται ἀπ' αὐτὸ ποὺ ἔχουν, ποὺ τελικὰ μεταβιβάζονται στὰ παιδιά»

Ὁ δρ Κόλς ποὺ εἶναι ἐπίσης ἕνας παιδίατρος, εἶναι ἕνας ψυχίατρος παίδων ποὺ ἐργάζεται στὸ πανεπιστήμιο Χάρβαρντ. Ἔχει ἐκδόσει τρεῖς τόμους σὲ μιὰ σειρὰ γνωστὴ σὰν «Τὰ παιδιὰ τῆς κρίσης» καὶ κέρδισε τὸ βραβεῖο Πούλιτζερ τὸ 1973 γιὰ τὸν δεύτερο καὶ τρίτο τόμο ποὺ ἔχουν τοὺς ὑποτίτλους «Μετανάστες, Ἀγρότες, οἱ ἄνθρωποι τῶν βουνῶν» καὶ «Ὁ Νότος πηγαίνει στὸν Βορρᾶ». Ὁ τέταρτος τόμος «Οἱ Τσιγγάνοι, οἱ Ἐσκιμῶοι καὶ οἱ Ἰνδιάνοι», θὰ δημοσιευθῆ ταυτόχρονα μὲ τὸν τόμο τῶν «Προνομιούχων παιδιῶν» τοῦ χρόνου. Ἔχει ἀρχίσει τώρα νὰ μελετᾶ τὰ παιδια ἄλλων κρατῶν.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισε νὰ μελετᾶ τὰ παιδιὰ τῶν φτωχῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν τάξεων τὸ 1959 εἶπε ὅτι ἄρχισε ἐπίσης νὰ μελετᾶ τὰ προνομιοῦχα παιδιὰ μετὰ ἀπὸ συμβουλὴ τῆς Βίβιαν Μπρὶ τῆς, τῆς τότε ἡλικίας ἐννέα ἐτῶν ἀδελφῆς ἑνὸς ἀπὸ τὰ πρῶτα μαῦρα παιδιὰ ποὺ εἰσήχθησαν στὰ σχολεῖα τῆς Νέας Ὀρλεάνης.

Πολλοὶ ἄλλοι ὑποστήριξαν αὐτὴ τὴν συμβουλὴ καὶ ἔτσι ὁ δρ Κόλς ἄρχισε τὶς μελέτες του στὴν περιοχὴ Γκάρντεν, τῆς Νέας Ὀρλεάνης ὅπου κατοικοῦν πολλὲς πλούσιες οἰκογένειες καὶ συνέχισε τὶς ἔρευνὲς του σὲ περιοχὲς πλουσίων τῆς Ἀτλάντας, τῆς Βοστώνης, τοῦ Πρίνσεττον, τῆς Νέας Ὑερσέης, τοῦ Κοννέκτικατ, τῆς Νέας Ὑόρκης τοῦ Μεξικοῦ, τοῦ Τέξας, τῆς Φλώριδας καὶ τῆς Ἀλάσκας.

Καμμιὰ ἀπὸ τὶς οἰκογένειες ποὺ μελετήθηκαν δὲν εἶχε εἰσόδημα λιγώτερο ἀπὸ 40.000 δολλάρια τὸν χρόνο τὸ 1960 καὶ πολλὲς οἰκογένειες εἶχαν εἰσοδήματα πολλῶν ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Τὰ ὀνόματα καὶ οἱ τοποθεσίες μετονομάσθηκαν στὴ μελέτη γιὰ λόγους ἀνωνυμίας, εἶπε.

Ὁ δρ Κόλς εἶπε ὅτι μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ φανερὲς διαφορὲς στὰ παιδιὰ τῶν προνομιούχων τάξεων καὶ τῶν παιδιῶν ποὺ ἀνήκουν στὶς φτωχὲς καὶ ἐργατικὲς τάξεις εἶναι στὰ σχέδιά τους. Τυπικά, εἶπε, ἕνα φτωχὸ παιδὶ μπορεῖ νὰ ζωγραφίση τὸν ἑαυτό του, ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς ζωγραφιὲς ποὺ ἀναφέρονται στὴν φύση χωρὶς ὅμως νὰ ὑπάρχουν λεπτομέρειες.

Τὸ προνομιοῦχο παιδὶ ζωγραφίζει πλούσια σπίτια, ἐξωτικὲς πεδιάδες, καλοντυμένους ἀνθρώπους καὶ ἀντικείμενα ποὺ βρῆκε ἀσυνήθιστα μέχρι νὰ ἀντιληφθῆ ὅτι ἦσαν παιχνίδια.

«Ἕνα κοινὸ χαρακτηριστικὸ τῶν παιδιῶν τῶν προνομιούχων τάξεων εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἔχουν συνείδηση τῆς θέσεώς τους στὸν κόσμο θεωροῦν ὅτι τὸ μέλλον τους εἶναι βέβαιο, τουλάχιστον στὸν κοινωνικὸ καὶ οἰκονομικὸ τομέα», εἶπε ὁ δρ Κόλς.

Ἀντίθετα, εἶπε, ὅτι τὰ παιδιὰ τῶν φτωχῶν ἢ τῶν ἐργατικῶν τάξεων εἶναι στὴν ἀρχὴ αἴγουρα ἀλλὰ καθὼς μεγαλώνουν ἀντιλαμβάνονται τὴν περιφρόνηση τῆς κοινωνίας.

Ἀντίθετα μὲ τὸν μῦθο ὅτι οἱ πλούσιοι σκέφτονται γιὰ τὰ χρήματα. λιγώτερο ἀπὸ τοὺς φτωχούς, εἶπε ὅτι τὰ χρήματα ὅπου τελοῦν κάτι ποὺ ἀπασχολεῖ τὰ παιδιὰ ποὺ ἀκούσαν τοὺς γονεῖς τους νὰ συζητοῦν γιὰ φόρους, ἐργατικὰ συνδικάτα καὶ μαίζνες καὶ φοβοῦνται γιὰ τὸ μέλλον. Ἀκόμη καὶ ἕνα κορίτσι ἡλικίας ἕξη ἐτῶν ἀπὸ τὴν Νέα Ὀρλεάνη, ἤξερε ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κληρονομήση 500.000 δολλάρια μιὰ μέρα καὶ ἕνα 12χρονο ἀγόρι ποὺ κατοικοῦσε σὲ μιὰ ἔπαυλη βερσινὰ τῆς Βοστώνης, στενοχωριόταν πὼς θὰ ζήση κατὰ τὸ πρότυπο τῆς οἰκογένειας.

ΤΙ ΛΕΕΙ Ο ΠΑΤΕΡΑΣ

«Ὁ πατέρας λέει ὅτι ἐὰν δὲν ἀπαιτοῦμε πολλὰ ἀπὸ τοὺς ἑαυτούς μας, θὰ παχαίνουμε καὶ θὰ γίνουμε ἠλίθιοι — θὰ ζοῦμε σπαταλώντας τὴν περιουσία μας θὰ εἴμαστε τιποτένιοι θὰ γίνουμε ἀγύρτες, τὰ παιδιὰ μας θὰ γίνουν ἀγύρτες ἐπίσης, τὰ ἐγγόνια μας θὰ γίνουν φτωχοὶ ἀγύρτες καλῶν οἰκογενειῶν, ἢ οἱ κονενειῶν ποὺ κάποτε ἦταν πλούσιες», εἶπε ἕνα παιδὶ στὸν δρα Κόλς.

Ὁ δρ Κόλς εἶπε ὅτι τὰ παιδιὰ εἶχαν ἀπαντήσει ποὺ ἀποκάλεσε «στιγμὲς ἰδιαίτερης εὐαισθησίας» ποὺ ρωτοῦσαν «χριστιανικὲς ἐρωτήσεις» γιὰ τὰ προβλήματα τῶν φτωχῶν. Ἀναπόφευκτα, εἶπε, οἱ γονεῖς αἰσθάνονται «ὄχι ἄνετα» καὶ ἀντιμετώπιζαν τὴν κατάσταση κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ μὴν συνεχίζονταν οἱ ἐρωτήσεις τῶν παιδιῶν. Τὸ παιδὶ συχνὰ ἀναγκάζεται νὰ αἰσθάνεται ὅτι εἶναι ἀδύνατο, ὑπονοεμευτικὸ ἢ ὅτι κάτι δὲν πάει καλὰ μ' αὐτό.

«Αὐτὸ ποὺ τελικὰ συμβαίνει εἶναι νὰ τὰ ἀπεξενώνουμε ἀπὸ τὸν κόσμο», εἶπε, «γιατὶ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀπάντηση».

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ἡ πολιτικὴ τῆς διδασκαλίας

Πρέπει νὰ ἐνημερώνεται τὸ παιδὶ καὶ ὄχι ν' ἀπομονώνεται ἀπὸ κοινωνικὲς διαμάχες

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΑΟΥΛ ΧΟΕΖ ΣΤΗ «ΓΚΑΡΝΤΙΑΝ»

«Οἱ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ εἶναι καλλιτέχνες καὶ πολιτικοί, πάνω ἀπ' ὅλα πολιτικοί. Τὸ μεγαλύτερο καθῆκον εἶναι γιὰ ποιὸν